

egyáltalán nem egyezik meg az enyémmel, akit fönt vázolt viaskodásaim korában két égő lámpa és ágyamra Zacherlin-porból köröskörül épített erősség közepette is megrohan- tak. Ellenben annál inkább igazolom Fleischer dr. mondá- sát, mely szerint a poloskának egyetlen egy, de nagy haszna, hogy fölöslegessé teszi az ... érvágást.

Dr. Hajnóczy R. József.

A verébkérdésről.

A Természet 1901. október 1-i száma „Verébtenyésztés” című rövid közleményt hozott (Kormoranustól), elmondva, hogy a verebeket Olaszhon északi részében újabban rendszeresen tenyésztik s hogy ennek kettős hasznát látják: a kinőtt fákac- tákra viszik, az öreg verebek pedig a kártékony hernyóktól tisztít- ják a fákat. A gazdaságra tehát semmi kár, sőt jelentékeny haszon háramlik, minthogy a verebek fiókáikat kizárólag rovarok- kal, (?) nevezetesen hernyókkal táplálják.

E czikkkel legyen szabad szembeállítanom egy idevágó német közleményt s mindkettőhöz hozzáfűzni szerény véle- nyemet. Az említett czikk „A verébkérdésről” röviden a követke- zőket mondja:

„A verébkérdésről már köteteket írtak, de azért e madár hasznossága vagy káros- sága még ma is eldöntet- len. Tudjuk, hogy ha a ve- rebeket időnkint egyes vi- dékekről kiirtották, később mégis kénytelenek voltak őket újból elszaporítani, hogy a beállott hernyóin- vázióknak véget vessenek. A verebeknek azonban ez időszereint határozottan ke- vesebb a pártfogójuk, mint azok, akik pusztításukat követelik. Ez főleg az amer- ikai Egyesült Államokra nézve áll, hova az 1850. év őszén a Brooklyn-intézet igazgatója hozta az első verebeket, melyek nyom- talanul elpusztultak. Azon- ban a többszörös kísérlet után a hatvanas évek vé- gén Amerikában is elszaporodtak a verebek, sőt 1885-ben tulságosan, úgy, hogy már általános volt a pa- nasz s ma csaknem az összes euró- pai államok óriási területét elárastották. A veréb az idegen klímához rövid idő alatt tökéletesen alkalmazkodott s szaporodása mérhetetlen ará- nyokban nőtt. Ez kiténik a következőkből: Egy tojóveréb évenként hatszor költ s mindig 4—7 fiatalat nevel, tehát egy év alatt körülbelül 24-et. Minthogy a fiatalok már egyéves korukban költenek, egyetlen verébpárnak tíz év múlva több mint 275 milliárdnyi utóda lehet. Szerencsére ez a valóságban nincs így, az ilyen elméleti számítás a természet háztartásában soha meg nem valósul. De ha minden párra csak 12 felnevelt utódot szá- mítunk is, egy pár veréb öt év alatt 33.854-re szaporodik s ez is elég nagy szám ahhoz, hogy a verébnek oly mértékű elszapo- rodását, még akkora területen is mint Amerika, érthetővé tegye.

Az Egyesült Államok földművelésügyi ministeriuma a ve- rébkérdés tanulmányozására nem régen köriratot küldött szét, melyre a birodalom minden részéből 767 felelet érkezett és kö- zülök 735 azzal a panaszszal, hogy a verebek az apró rovarévó madarakat pusztítják, illetve költőhelyeikről elűzik. E statisztika szerint a hasznos madaraknak 70 faját, melyek azelőtt a lakó- hely közelében telepedtek volt meg s a földműves és kertészek jelentékeny hasznára voltak, a verebek a jelentések egybehangzó állítása szerint a szó szoros értelmében elűldözik fészkeiktől. Illinois állam hivatalos jelentése meghatározza, hogy a verebek ott a gabonatermésnek évente 6%-át emésztik fel. Pontos vizs- gálatok szerint begy- és gyomortartalmuknak csaknem 6%-a ro- var, ellenben 85%-a mezei termény, úgy hogy ott a verebeket ép oly káros férgeknek tekintik, mint a milyeneknek pusztítá- sát tőle várták.

Míg Amerikára nézve az elszaporodott verébbad igazi csa- pás, Európában a verébnek sokkal több ellensége van, számuk is sokkalta kisebb s így a verébkérdés nálunk még ma is eldön- tetlen. Egy érdekes s a verébkérdéssel kapcsolatos megfigyelés a gyakori német mondásnak „ágyúkkal löni verebekre” egészen komoly értelmet adott. Az utolsó pozsonyi gyümölcs- és főzelék- kiállításon bemutatott két viharágyút is s a két előállító czég meg is tett mindent, hogy az ágyúk kitűnő voltáról az érdeklő- dőket meggyőzze. A nagy durrogatást a kiállítás reklámjának tartották, de minthogy az ágyúk még éjjel is el-eldördültek, jég- felhő pedig, amelyen hatásukat kipróbálhatták volna, nem mu- tatkozott, az ágyúzást közkívánatra beszüntették. Ekkor pedig azt a meglepő dolgot vették észre, hogy az egész verébbad a környék összes szőlőiből nyomtalanul eltűnt s a gazdák legna- gyobb örömeire vissza sem tért többé.

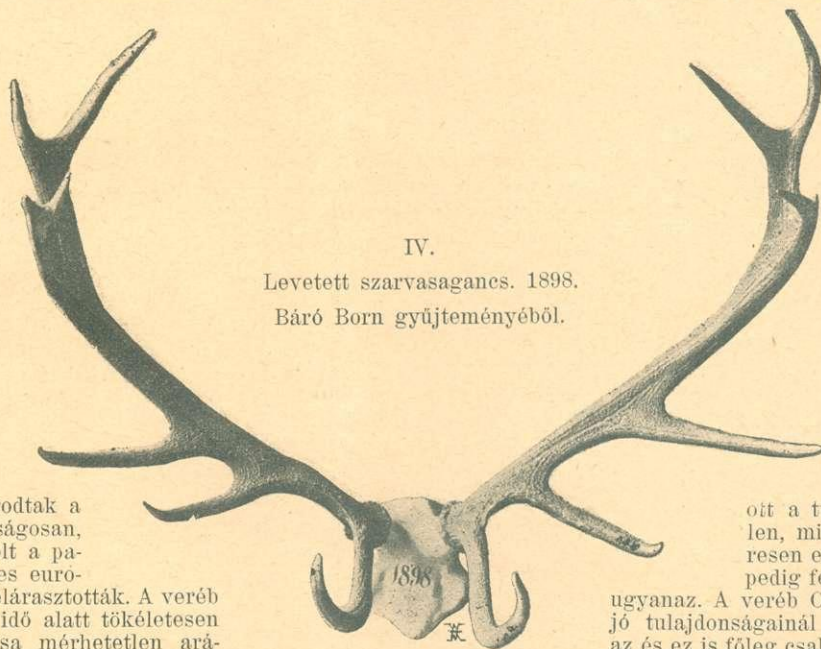
Ezt a tényt több oldalról is megerősítették, úgy hogy ezzel a viharágyúnak egy újabb fontos hivatása nyílt, t. i. a veréb- ijesztés, amit talán minden eddig megkísérlett eljárásnál sike- resebben tud megoldani. (Wochenbeilage zum Berliner Tagblatt: Haus, Hof, Garten.)

A czikkben tévedés, hogy a veréb évenként hatszor költ, tudjuk, hogy csak két-háromszor; a verébbad eltűnésének is való- szinűleg más oka volt, mint a viharágyúzás. Tény azonban, hogy Amerikában a veréb igazi csapás, — az Egyesült Államok gaz- dászati ornithologiai állomásának vezetője „átoknak” mondja (Chernel, Magyarország madarai), — mely a kormányoknak is dolgot ad s melyről tényleg vaskos kötetek jelentek már meg,

akár mint annak idején a phylloxerakérdésről. A ve- réb nálunk is káros, ilyen- nek tartják Herman Ottó és Chernel István, ki a mi verebeink tápláléká- ban csaknem ugyanazt az arányt találta, mint az amerikai vizsgálatok. Kö- szegen a múlt év júliusá- ban a napról-napra gyűj- tött verébbegy- és gyomor- tartalom körülbelül 90%-a volt növényi táplálék (a főtömeg mezei termések, málna, virágbimbók, fáj- eper) s csak körülbelül 10% volt a rovar táplálék. (Aquila VIII. 1—2. szám. Budapest.)

Hogy a verebeket Olasz- honban hasznosnak tart- ják, ennek oka az, hogy ott a tulságos elszaporodás lehetet- len, minthogy a költsékeket rendszeren elszedik, az öregek okozta kár pedig fel sem tűnik, mert állandóan ugyanaz. A veréb Olaszországban is alig a saját jó tulajdonságainál fogva hasznos, csak a húsa és ez is főleg csak az olaszoknak, akiknek tud- valevőleg külön érzékük van az aprómadarak peccenyéje iránt, de Magyarországon a verebet semmi esetre sem tarthatjuk hasznos madárnak.

Szalay Lajos Elemér.

IV.
Levetett szarvasagancs. 1898.

Báró Born gyűjteményéből.

oít a tulságos elszaporodás lehetet- len, minthogy a költsékeket rendszeren elszedik, az öregek okozta kár pedig fel sem tűnik, mert állandóan ugyanaz. A veréb Olaszországban is alig a saját jó tulajdonságainál fogva hasznos, csak a húsa és ez is főleg csak az olaszoknak, akiknek tud- valevőleg külön érzékük van az aprómadarak peccenyéje iránt, de Magyarországon a verebet semmi esetre sem tarthatjuk hasznos madárnak.

Galamblövészet. A Magyarország galamblövő bajnokságával kapo- szatos versenyek október hó végén folytak le Balaton-Füreden. A versenyben Magyarország legjobb lövői vettek részt és így a verseny minden száma, tekintve a résztvevők nagy számát, igen érdekes volt. A bajnoki címet Zichy Kázmér gróf nyerte el 25 galambbal 29 lövés közül. (28 méter). A részletes eredmény a következő:

Első nap. Megnyitóverseny. 7 galamb 26 méter. I. Zichy Kázmér gróf 7-7. Salm-Memorial. 1 galamb 26 méter. I. Zichy János gróf 22-22. II. Esterházy Béla gróf. III. Salm herczeg.

Második nap. Bajnoki verseny Magyarország bajnokságáért. I. Zichy Kázmér gróf 25 galamb, 29 lövés. II. Zichy János gr. 24-29. III. Vojnich Oszkár 21-26. Gróf Esterházy-díj. I. Esterházy Béla gróf 9 galamb 27 méter. Októberi handikap. 1 galamb. I. Esterházy Béla gróf 18 1/2 m. 10-10. II. De Neue gróf 10-9. Salm-díj. 12 galamb I. Zichy János 12-12. Esterházy-díj. 9 galamb 27 m. I. Zichy Kázmér gróf 13-13. Braganza herczeg díja. 1 galamb 30 m. I. Salm herczeg 6-6. Schach-díj. 5 galamb 27 méter. I. Zichy J. gróf 10-10.

Harmadik nap. Championatos. 10 galamb 28 méter. I. Salm herczeg 9-9. Aláírási díj. Handicap. 7 galamb. Gr. Draskovich (26 m.) 11-11. Bao-díj. 7 galamb. I. Vojnich Oszkár 11-11. Cora-díj. Handicap. 1 galamb. I. De Neue gróf 6-6. Draskovich—Salm-díj. Handicap. 7 galamb I. Dóra Szilárd 21 méter 9-9.